

**#CLIMATE
OFCHANGE**

Vseevropska raziskava

KAKO MLADI EVROPEJCI RAZUMEJO POVEZAVE MED PODNEBNIMI SPREMEMBAMI IN MIGRACIJAMI

Povzetek poročila o več državah

NAROČNIK: WEWORLD   PRIPRAVIL: IPSOS   DATUM: 3. FEBRUAR 2021

Publikacijo je finančno podprla
Evropska unija. Za vsebino publikacije
je odgovorna izključno agencija Ipsos
in ni nujno, da vsebina odraža mnenja
Evropske unije.

Co-funded by
the European Union

POVZETEK

Vseevropska kampanja »End Climate Change, Start Climate of Change« (Ustavimo podnebne spremembe, uveljavimo podnebje sprememb) projekta #ClimateOfChange, ki ga financira Evropska komisija, si prizadeva, da bi mladi Evropejci razumeli zapletene povezave med podnebnimi spremembami in migracijami. Agencija Ipsos je v zvezi s kampanjo www.climateofchange.info izvedla raziskavo med mladimi (od 15 do 35 let) v 23 evropskih državah.¹

Raziskavo so izvedli med 29. oktobrom in 19. novembrom 2020. V vseh državah skupaj je sodelovalo 22.377 udeležencev. V 21 od 23 držav, ki so sodelovale v raziskavi, so opravili več kot 1000 pogovorov. Na Cipru in Malti so izprašali več kot 500 udeležencev.

---

¹ Avstrija (AT), Belgija (BE), Bolgarija (BG), Ciper (CY), Češka republika (CZ), Nemčija (DE), Estonija (EE), Grčija (EL), Španija (ES), Francija (FR), Hrvaška (HR), Madžarska (HU), Irska (IE), Italija (IT), Litva (LT), Latvija (LV), Malta (MT), Nizozemska (NL), Poljska (PL), Portugalska (PT), Romunija (RO), Slovenija (SI) in Slovaška (SK).

Mladi Evropejci menijo, da podnebne spremembe in degradacija okolja spadajo med najpomembnejše prednostne naloge. Priseljevanje se jim zdi manj pomembno.

- **Skoraj polovica (46 %) mladih Evropejcev meni, da so podnebne spremembe med najresnejšimi težavami, s katerimi se spoprijema svet,** torej so podnebne spremembe na prvem mestu med težavami na seznamu, in to celo sredi pandemije COVID-19. Na drugem mestu je »degradacija okolja, med drugim onesnaženost zraka, izsekovanje gozda in izumiranje živali« (44 %). **Samo 13 % jih meni, da so »obsežne migracije« med najresnejšimi težavami, s katerimi se spoprijema svet.**

Slika 1: Dojemanje najresnejših težav, s katerimi se spoprijema svet

- Podnebne spremembe in degradacija okolja so po mnenju mladih iz vseh glavnih evropskih regij, v katerih so izvedli raziskavo (vzhodna, južna in zahodna Evropa), najresnejše težave, s katerimi se spoprijema svet. Vendar lahko opazimo pomembne razlike na ravni posameznih držav. V Avstriji in Nemčiji 55 % oziroma 54 % mladih meni, da so podnebne spremembe med najresnejšimi težavami, s katerimi se spoprijema svet, v Romuniji in na Cipru pa je takih 32 % oziroma 24 % (čeprav degradacija okolja v državi, kot je Romunija, velja za pomembno skrb vzbujajoče vprašanje).

Zaskrbljenost zaradi podnebnih sprememb se odraža v tem, kako pomembni se mladim Evropejcem zdijo posamezni cilji trajnostnega razvoja Organizacije združenih narodov.

- Mlade Evropejce, ki so sodelovali v raziskavi, so prosili, na razvrstijo izbrane ukrepe, sprejete na podlagi **ciljev trajnostnega razvoja Organizacije združenih narodov (SDG)**, glede na to, kateri se jim zdijo najpomembnejši.² Kot je razvidno na spodnji sliki, je bil najpogosteje ali drugi najpogosteje izbrani ukrep »sprejeti nujne ukrepe za boj proti podnebnim spremembam in njihovim posledicam«, takoj za njim pa »spodbujati trajnostno gospodarsko rast«. Razlike med državami v splošnem niso velike, vendar **so mladi Evropejci, ki so uvrstili podnebne spremembe na prvo mesto, razmeroma pogosto mlajši od 24 let, ženskega spola in niso dejavni na trgu dela (ta kategorija vključuje zlasti študente).**

Slika 2: Dojemanje ciljev trajnostnega razvoja Organizacije združenih narodov

Sprejeti nujne ukrepe za boj proti podnebnim spremembam in njihovim posledicam

Spodbujati trajnostno gospodarsko rast

Zmanjšati dohodkovno neenakost znotraj držav in med državami

Omogočiti urejene, varne in zakonite migracije ljudi, tudi migracije, ki jih povzročajo podnebne spremembe

- Uvrščen na 1. mesto (kot najpomembnejša prednostna naloga)
- Uvrščen na 2. mesto
- Uvrščen na 3. mesto
- Uvrščen na 4. mesto

Podlaga: vsi udeleženci (n = 22.377)

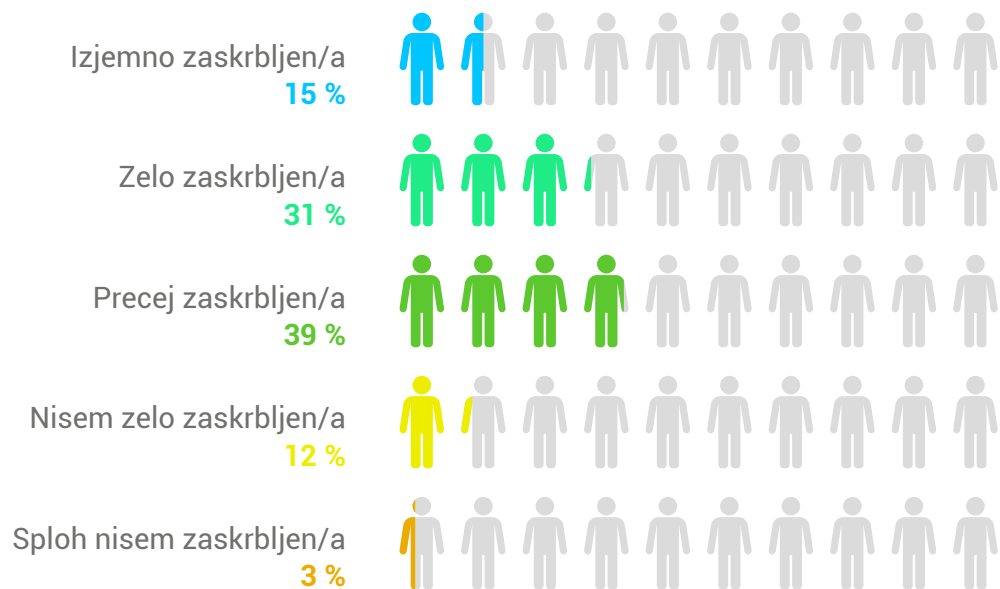
(Opomba: Odstotki v zgornjem grafičnem prikazu so zaokroženi na celo število, zato seštevki ni vedno 100 %.)

2 Cilji trajnostnega razvoja so predstavljeni v Agendi za trajnostni razvoj do leta 2030, ki jo je sprejela generalna skupščina Organizacije združenih narodov dne 25. septembra 2015, glejte: https://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=E

Ne samo, da so mladi Evropejci zaskrbljeni zaradi podnebnih sprememb, kadar jih primerjajo z drugimi pomembnimi vprašanji, s katerimi se spoprijema ves svet, ampak jih podnebne spremembe skrbijo tudi neodvisno od drugih pomembnih vprašanj.

- Več kot osem od desetih mladih Evropejcev (84 %) je precej, zelo ali izjemno zaskrbljenih zaradi podnebnih sprememb. Skoraj polovica (46 %) je zelo ali izjemno zaskrbljenih. Malo (16 %) jih ni zelo zaskrbljenih ali sploh ni zaskrbljenih zaradi podnebnih sprememb.
- Če upoštevamo posamezne regije, ugotovimo, da so južnoevropski mladi opazno bolj zaskrbljeni zaradi podnebnih sprememb kakor njihovi sovrstniki drugod na celini. Sociodemografske skupine, ki so razmeroma pogosto zelo ali izjemno zaskrbljene, so med drugim visoko izobraženi, mlade ženske in tisti, ki živijo v mestnih okoljih.

Slika 3: Zaskrbljenost zaradi podnebnih sprememb

Podlaga: vsi udeleženci (n = 22.377)

Zaskrbljenost mladih Evropejcev zaradi podnebnih sprememb se ujema z razmeroma širokim znanjem in visoko ozaveščenostjo o tem vprašanju.

- To, na primer, kaže podatek, da 86 % mladih Evropejcev meni, da je ta trditev resnična: »Podnebne spremembe so zadnja desetletja vplivale na vse oceane in celine.« **Manj kot eden od desetih mladih Evropejcev (8 %) zanika podnebne spremembe.** V vseh evropskih državah in sociodemografskih skupinah je odstotni delež tistih, ki zanikajo podnebne spremembe, nizek (približno eden od desetih ali manj).

- Številni mladi Evropejci menijo, da bodo podnebne spremembe vplivale na njihova življenja. **Skoraj dve tretjini mladih Evropejcev (65 %) se strinjata s trditvijo, da bodo podnebne spremembe zelo vplivale na ljudi, kakršni so oni.** V vzhodni in južni Evropi je ta odstotni delež opazno višji (V Romuniji in na Portugalskem – v državah, ki sta na vrhu seznama – se s to trditvijo strinja 83 % oziroma 81 % udeležencev).

Zaskrbljenost mladih Evropejcev zaradi podnebnih sprememb se odraža v tem, da odločno podpirajo vladne ukrepe in so pripravljeni sami prevzeti odgovornost.

- **Velika večina mladih Evropejcev meni, da je to, če vladni načrti ne obravnavajo onesnaževanja in podnebnih sprememb, »slabo za gospodarstvo« (70 % se jih strinja s tem), »znak, da se vlada loteva napačnih prednostnih nalog« (75 % se jih strinja s tem), »dokaz, da vlada ni pripravljena prisluhniti navadnim ljudem« (74 % se jih strinja s tem) ter »nevarno in neodgovorno« (72 % se jih strinja s tem).**
- Mladim Evropejcem se zdi, da največjo odgovornost nosijo podjetja in industrija – 52 % jih je odgovorilo, da je zlasti industrija odgovorna za ukrepanje proti podnebnim spremembam. Sledijo jim »nacionalne vlade«, saj 49 % mladih Evropejcev meni, da največjo odgovornost nosijo nacionalne vlade. **Približno tretjina mladih Evropejcev (34 %) meni, da prav oni (»vi osebno«) nosijo največjo odgovornost za ukrepanje proti podnebnim spremembam.**

Slika 4: Dojemanje odgovornosti za ukrepanje proti podnebnim spremembam

- **Dojemanje samoodgovornosti za ukrepanje proti podnebnim spremembam je podobno v vseh sociodemografskih skupinah, vendar se bistveno razlikuje od države do države.** Na Malti, v Avstriji in Litvi približno polovica (51 %, 50 % in 49 %) občuti osebno odgovornost za ukrepanje proti podnebnim spremembam. V Franciji, na Slovaškem, Cipru in v Češki republiki pa manj kot trije od desetih (29 %, 28 %, 27 % in 25 %) občutijo osebno odgovornost.

Mladi Evropejci menijo, da bogate države nosijo pomembno odgovornost za ukrepanje proti posledicam podnebnih sprememb, vendar številni menijo, da je to skupna odgovornost bogatih in revnih držav.

- Precejšnji odstotni delež mladih Evropejcev (43 %) je prepričanih, da so gospodarsko razvite bogate države tiste, ki bi morale ekonomsko in politično največ storiti za zmanjšanje posledic podnebnih sprememb. Toda enak odstotni delež (43 %) meni, da bi morale odgovornost nositi tako bogate kot revne države. Omenimo lahko, da **je za mlade v zahodni Evropi v primerjavi z drugimi regijami razmeroma najmanj verjetno, da bi rekli, da bi morale bogate države narediti največ za ukrepanje proti podnebnim spremembam.**

Raziskava ugotavlja, da so mladi Evropejci naklonjeni drugačnemu, bolj trajnostnemu gospodarskemu modelu v svojih državah in po svetu.

- Približno sedem od desetih mladih Evropejcev (71 %) se strinja, da je gospodarstvo v njihovih državah urejeno tako, da daje prednost bogatim in vplivnim. **Več kakor tri četrtine (77 %) jih meni, da »naše potrošniške navade niso trajnostne, če želimo ohraniti okolje«.** Povprečen odstotni delež tistih, ki se strinjajo, da potrošniške navade naše družbe niso trajnostne, je najnižji v zahodnoevropskih državah, in sicer odstotni delež takih sega od 85 % na Portugalskem do 69 % v Nemčiji. Sociodemografske razlike v zvezi z mnenji o gospodarskem modelu so majhne.

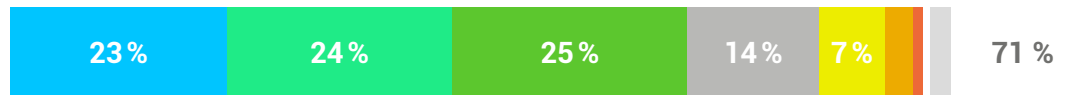
Slika 5: Dojemanje sedanjega gospodarskega modela

Skupen odstotek tistih, ki se strinjajo

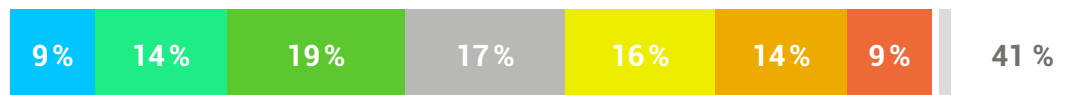
Naše potrošniške navade niso trajnostne, če želimo ohraniti okolje.

Gospodarstvo v [DRŽAVA] je urejeno tako, da daje prednost bogatim in vplivnim.

Gospodarska rast koristi vsem, tudi ljudem v revnih državah.

Vlada v [DRŽAVA] bi se morala posvetiti zlasti okrevanju gospodarstva, tudi če bi morala sprejemati ukrepe, ki škodijo okolju.

- Odločno se strinjam.
- Strinjam se.
- Nagibam se k temu, da se strinjam.
- Nevtralno mnenje.
- Nagibam se k temu, da se ne strinjam.
- Ne strinjam se.
- Odločno se ne strinjam.
- Ne vem

Podlaga: vsi udeleženci (n = 22.377)

Mnenja mladih Evropejcev o migrantih so različna.

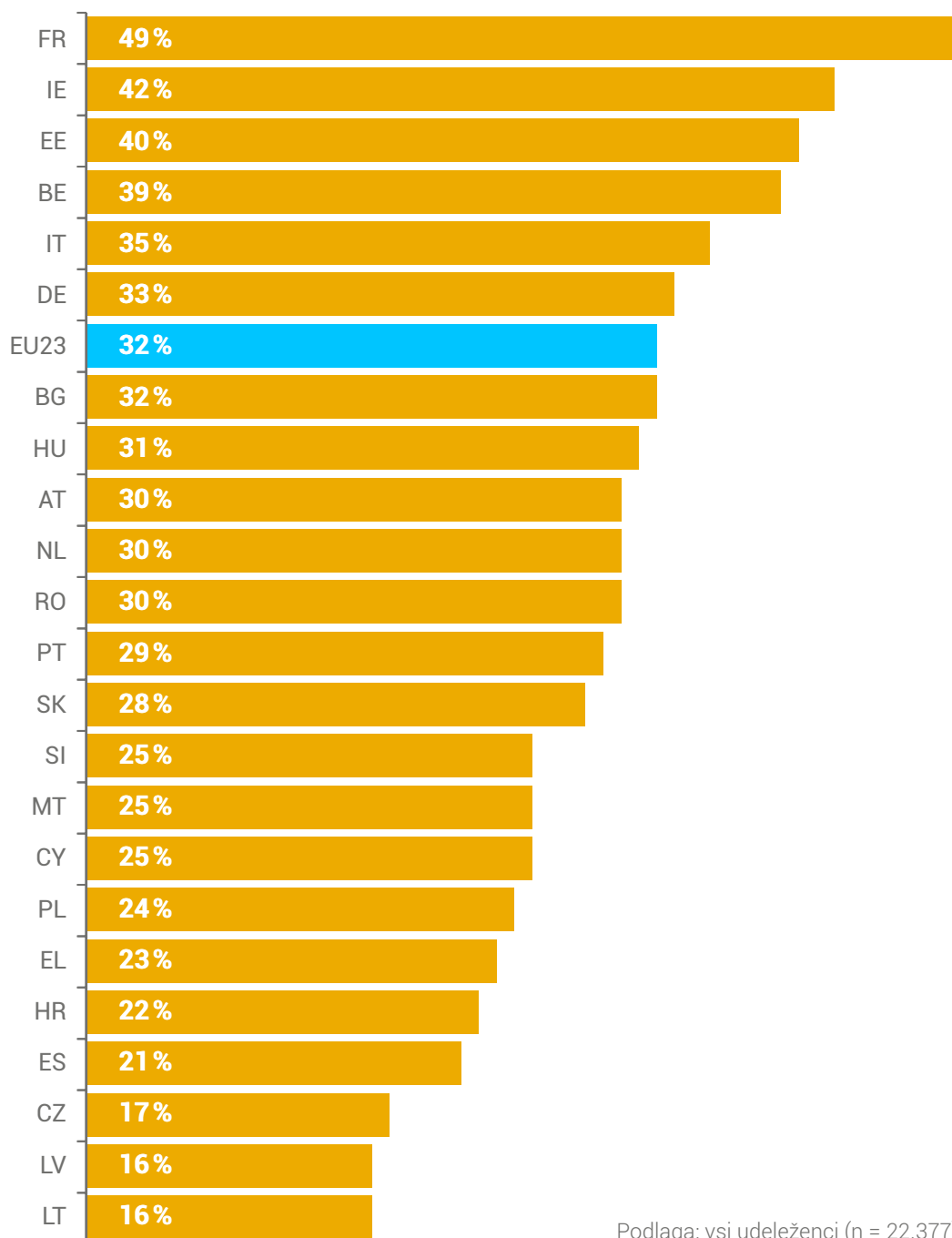
- Nekoliko manj kakor polovica (45 %), na primer, se jih strinja z izjavo, da migranti, ki pridejo v njihovo državo, koristijo družbi, približno tretjina (30 %) pa se jih s tem ne strinja. In 51 % mladih Evropejcev se strinja z izjavo, da večina migrantov, ki pridejo v njihovo državo kot begunci, niso res begunci, ampak so ekonomski migranti, 24 % pa se jih s to izjavo ne strinja.
- V povprečju se mnenja o migracijah po regijah bistveno ne razlikujejo, vendar se zdi, da imajo južni Evropejci v splošnem nekoliko bolj pozitivno mnenje o migracijah, vzhodni Evropejci pa bolj negativno mnenje. Če si ogleđamo sociodemografske skupine, je videti, da so visoko izobraženi, prebivalci velikih mest, tisti, ki niso dejavni na trgu dela (ti so večinoma študentje), in tisti, ki so rojeni v tujini, nekoliko bolj naklonjeni migracijam.

Izraz »podnebne migracije« ni dobro znan in ne velja za glavni vzrok za migracije.

- Približno dve tretjini mladih Evropejcev (68 %) sta slišali bolj malo ali nič o izrazu »podnebni migranti« (omeniti je treba, da so jim koncept podnebnih migracij na kratko pojasnili, preden so jim postavili vprašanje).³ V povprečju izraz »podnebni migranti« najbolj poznajo v zahodnoevropskih državah.

Slika 6: Poznavanje izraza »podnebni migranti« po državah

3 Udeležencem so pokazali to pojasnilo (glejte tudi vprašalnik v Prilogi 1 glavnega poročila): »Nekateri pravijo, da bo v bližnji prihodnosti vse več ljudi prisiljenih zapustiti svoje države zaradi slabšanja okoljskih razmer, na primer pojava poplav in suš, ki jih lahko povežemo s podnebnimi spremembami. Zanima nas, kaj menite o podnebnih spremembah in migracijah oziroma o tako imenovanih podnebnih migrantih.«

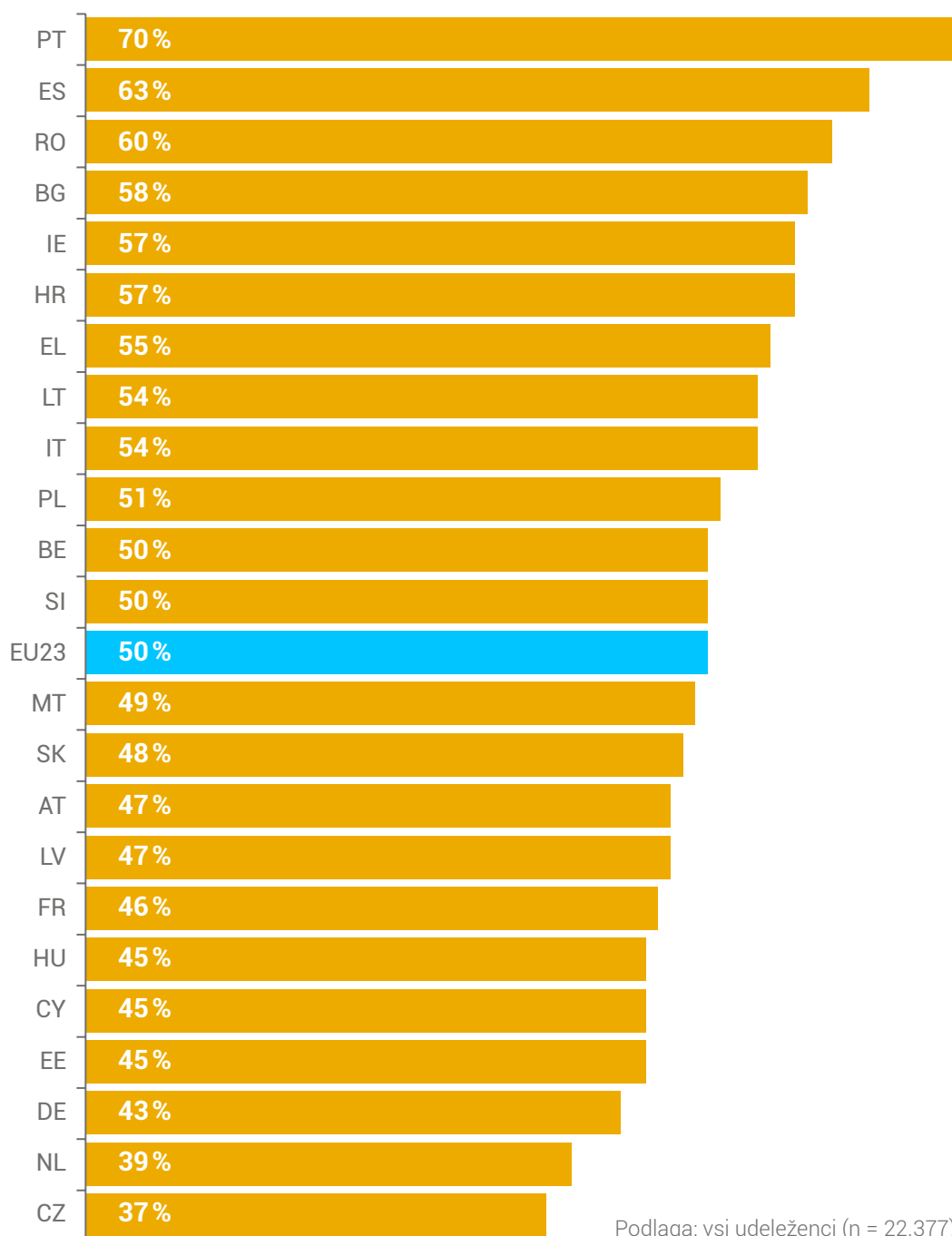
- Mladi Evropejci menijo, da so vojna, vojaški spopadi in izkoriščanje gospodarskih priložnosti najpomembnejši razlogi za priseljevanje v njihovo državo, saj je približno polovica mladih Evropejcev (od 49 % do 50 %) omenila te spodbujevalne dejavnike. Skladno z dejanskim stanjem (podnebne migracije proti Evropi so za zdaj še razmeroma omejene) precej manj mladih Evropejcev (17 %) omenja »podnebne spremembe, ki povzročajo skrajne vremenske in okoljske spremembe« kot ključne spodbujevalne dejavnike za priseljevanje v njihovo državo.
- Pri vplivih podnebnih sprememb na migracije v prihodnje pa je stanje drugačno. Približno polovica mladih Evropejcev (52 %) meni, da bodo podnebne spremembe v prihodnje povzročale več migracij v njihove države.

Mladi Evropejci so naklonjeni mnenju, da bi podnebni migranti morali imeti enako pravno zaščito kakor ljudje, ki bežijo pred vojno ali preganjanjem.

- Večina mladih Evropejcev meni, da bi ljudem morali dovoliti migrirati v njihovo državo, da bi pobegnili skrajnim vremenskim in okoljskim spremembam. Poleg tega jih polovica (50 %) meni, da bi morali podnebni migranti uživati enako pravno zaščito kakor ljudje, ki bežijo pred vojno ali preganjanjem, samo približno eden od petih (21 %) se s tem ne strinja. Ta odstotni delež je v različnih državah zelo različen. Na Portugalskem jih 70 % meni, da bi morali podnebni migranti uživati enako pravno zaščito kakor ljudje, ki bežijo pred vojno ali preganjanjem, na Češkem pa se jih s to izjavo strinja samo 37 %.

Slika 7: Mnenja o pravni zaščiti podnebnih migrantov po državah

Odstotek tistih, ki menijo, da bi morali podnebni migranti uživati enako pravno zaščito kakor ljudje, ki bežijo pred vojno ali preganjanjem.

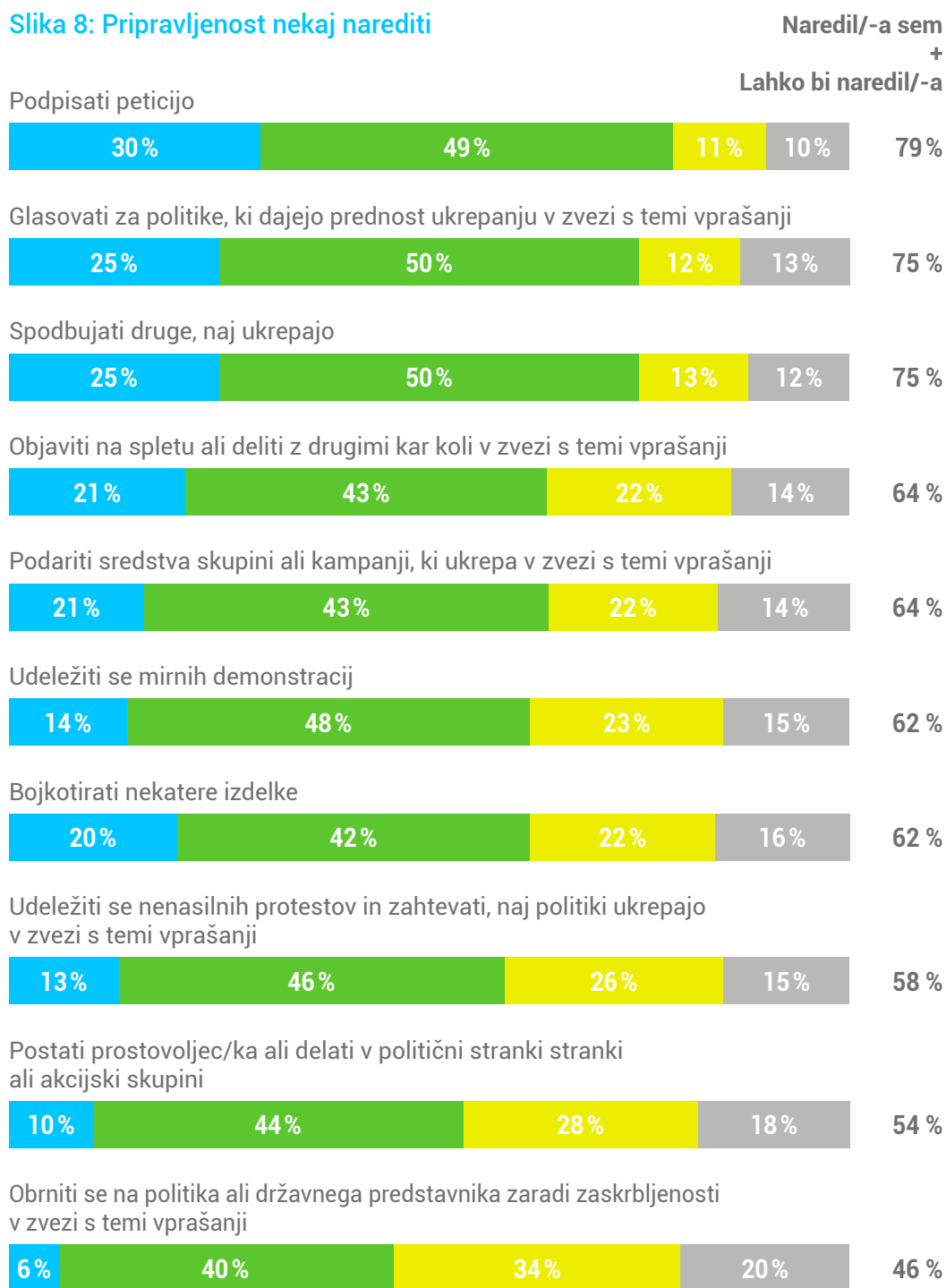

Podlaga: vsi udeleženci (n = 22.377)

Videti je, da so mladi Evropejci brez zadržkov pripravljeni spremeniti navade svojega življenjskega sloga.

- **Najpogostejši navadi (ki se ju mladi vedno, zelo pogosto ali pogosto držijo) sta razvrščanje odpadkov za recikliranje (79 %) in varčevanje z energijo v svojem domu (78 %), poleg tega jih 80 % ne meče pogosto stran odpadne hrane.** Nekoliko manj kakor tretjina (31 %) se jih pogosto izogiba nakupovanju novih stvari, 37 % pa jih kupuje izdelke pravične trgovine in ekološko pridelano hrano. Najpogostejša prehrana, ki se je drži 85 % mladih Evropejcev, vključuje meso in ribe. Preostali so večinoma vegetarijanci (6 %) in tisti, ki jedo ribe, ne pa tudi mesa, oziroma »pesketarijanci« (5 %).
- **Med dejanji, za katera se mladi odločajo ali so se odločali v preteklosti, da bi ukrepali v zvezi z vprašanji, povezanimi s podnebnimi spremembami, migracijami in podnebnimi migracijami, so nekatera dejanja očitno pogostejša od drugih. Pogosta dejanja, za katera se odločajo, so med drugim glasovanje za politike, ki dajejo prednost ukrepanju v zvezi s temi vprašanji (to jih je naredilo 25 %), in podpisovanje peticij (to jih je naredilo 30 %).**

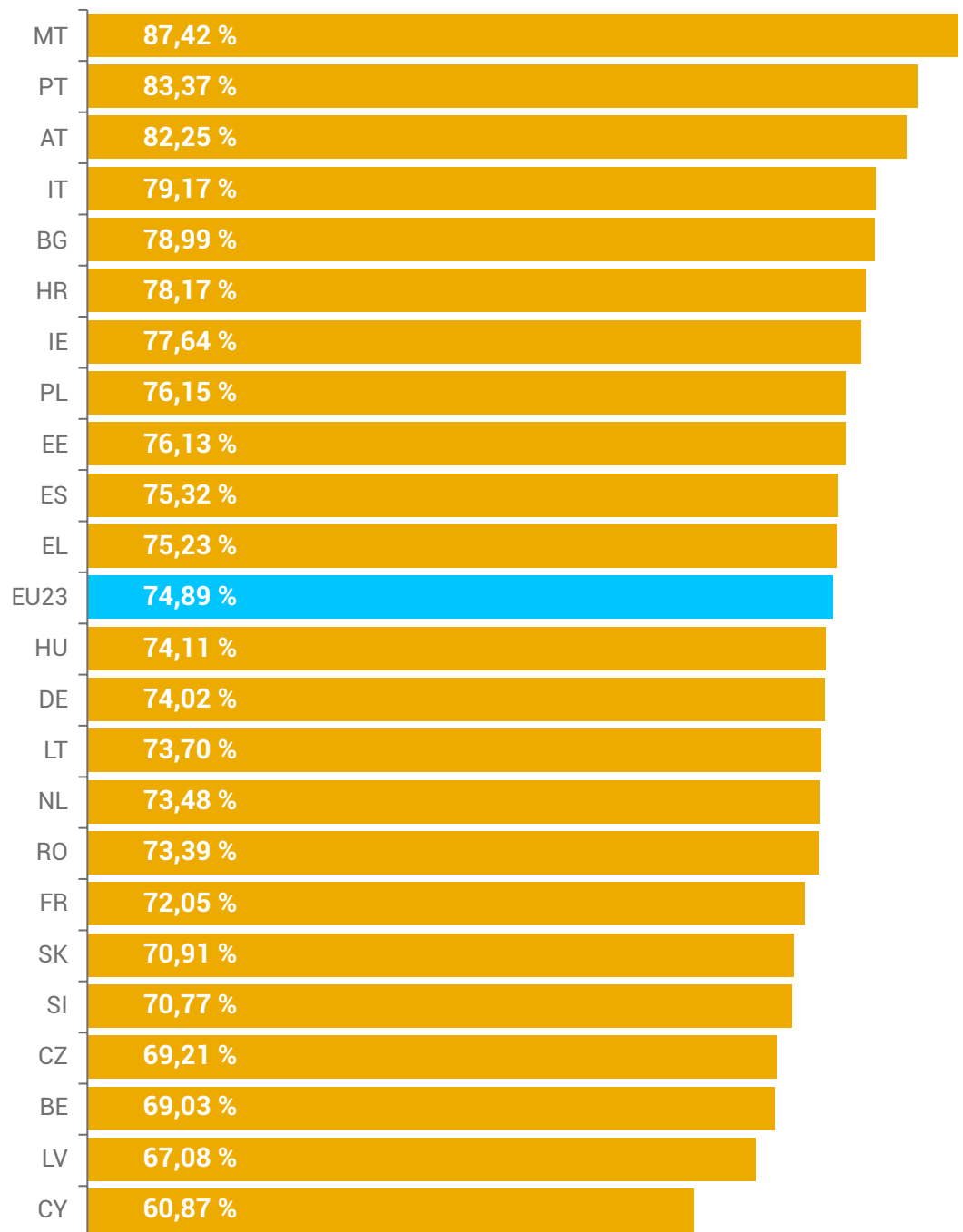
Slika 8: Pripravljenost nekaj narediti

- Naredil/-a sem
- Lahko bi naredil/-a
- Nikoli ne bi naredil/-a
- Ne vem

Podlaga: vsi udeleženci (n = 22.377)

Slika 8 B: Pripravljenost nekaj narediti – podroben prikaz odstotnega deleža tistih, ki »so naredili« ali »bi lahko naredili« to, da bi glasovali za politike, po državah

Podlaga: vsi udeleženci (n = 22.377)

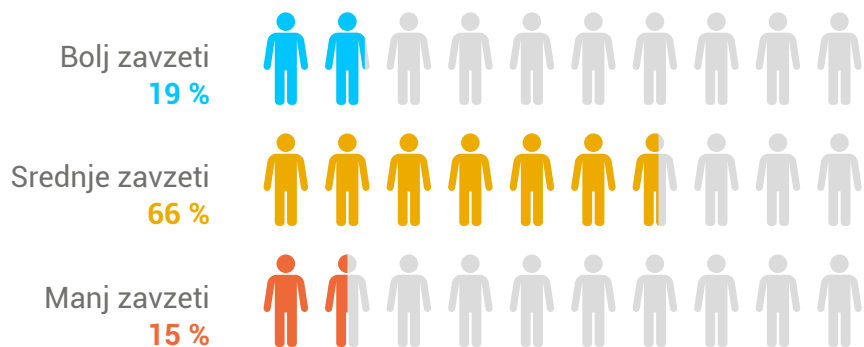
- Med vsemi dejanji je edino dejanje, ki je značilnejše za starejše starostne skupine v primerjavi z mlajšimi starostnimi skupinami, to, **da je za starejše starostne skupine verjetneje, da so bojkotirale nekatere izdelke**. Za najmlajšo starostno skupino (15–19 let) je še posebno verjetno, da so se njeni pripadniki udeležili (mirnih) demonstracij (to jih je naredilo 17 %).

- Raziskava je ne glede na to, ali so se mladi odločili za katero koli od zgoraj navedenih dejanj, vprašala, ali menijo, da taka dejanja dejansko imajo neki učinek. Mladi Evropejci so se razdelili na skoraj enaka dela, od katerih je eden menil »da, imajo« (48 %), drugi pa »morda delno« (36 %) ali »ne« (16 %). **Sociodemografske skupine, ki so razmeroma naklonjene razmišljanju, da ta dejanja imajo neki učinek, so med drugim mlade ženske, visoko izobraženi, tisti, ki so volili na nedavnih volitvah, in tisti, ki se opredeljujejo kot religiozne ali duhovne osebe.** Opaziti je tudi nekaj kulturnih razlik, saj je za tiste iz južne Evrope verjetneje, da bodo verjeli, da ta dejanja imajo neki učinek.

Precejšnji odstotni delež mladih Evropejcev je zavzetih za trajnostno življenje, vendar jih veliko meni, da je njihova vloga pri tem omejena.

- **Približno enega od petih mladih Evropejcev (19 %) imamo lahko za bolj zavzetega za trajnostno življenje,** o čemer lahko sklepamo na podlagi tega, da se ti mladi Evropejci ne strinjajo z več izjavami, ki trdijo nasprotno, na primer: »Načelno bi rad živel/-a bolj trajnostno življenje, vendar to kratko malo ni praktično.« (Glejte glavno poročilo za razlago glede uporabljenega indeksa.) Preostale lahko označimo za srednje (66 %) ali manj zavzete (19 %).

Slika 9: Stopnja zavzetosti za trajnostno življenje

Podlaga: vsi udeleženci (n = 22.377)

- **Odstotni delež tistih, ki so zelo zavzeti za trajnostno življenje, je višji med mladimi ženskami** v primerjavi z moškimi (22 % v primerjavi s 15 %), **visoko izobraženimi** v primerjavi z nizko izobraženimi (21 % v primerjavi z 11 %), **prebivalci mestnih okolij** v primerjavi s prebivalci podeželskih okolij (20 % v primerjavi s 16 %) in **tistimi, ki so volili na nedavnih volitvah**, v primerjavi s tistimi, ki tega niso storili (21 % v primerjavi z 11 %, pri čemer se ne upoštevajo tisti, ki so bili premladi, da bi volili). **Južni Evropejci so pogosteje zelo zavzeti** (23 % v primerjavi s 17 % zahodnih in vzhodnih Evropejcev).

- Ugotovitve raziskave kažejo na tesno povezavo med stopnjo zavzetosti za trajnostno življenje ter ozaveščenostjo o podnebnih spremembah in podnebnih migracijah. Na primer mladi Evropejci, ki so bolj zavzeti za to, da bi živeli trajnostno, pogosteje menijo, da so podnebne spremembe med najresnejšimi težavami, s katerimi se spoprijema svet (60 % takih med bolj zavzetimi v primerjavi s 34 % takih med manj zavzetimi). **Za zavzete mlade Evropejce je tudi precej verjetneje, da so volili politike, ki dajejo prednost obravnavanju vprašanj, povezanih s podnebnimi spremembami, migracijami ali podnebnimi migracijami** (40 % v primerjavi s 23 %).

Za tiste, ki so bolj zavzeti za trajnostno življenje, je verjetneje, da bodo priznali nekatere morebitne slabe lastnosti sedanjega gospodarskega modela.

- Samo 38 % bolj zavzetih se strinja z izjavo, da »gospodarska rast koristi vsem, tudi ljudem v revnih državah«, v primerjavi z 58 % tistih, ki so manj zavzeti. Za zavzete mlade Evropejce je tudi verjetneje, da se ne bodo strinjali (65 %) s tem, da bi se morala vlada najprej posvetiti okrevanju gospodarstva, tudi če bi to pomenilo, da bi morala sprejemati ukrepe, ki škodijo okolju (v primerjavi s tistimi, ki niso zavzeti za trajnostno življenje, med katerimi se jih samo 22 % ne strinja s to izjavo). **Priznavanje, da naše potrošniške navade niso trajnostne, če bi radi ohranili okolje, je splošnejši pojav – s tem se strinja 86 % bolj zavzetih mladih Evropejcev v primerjavi s 76 % tistih, ki so manj zavzeti.**

V splošnem se zdi, da so bolj zavzeti mladi Evropejci bolj pripravljeni ukrepati in da je verjetneje, da bodo menili, da ta dejanja dejansko imajo neki učinek.

- Pri recikliranju in varčevanju z energijo, na primer, lahko ugotovimo, da se 90 % tistih, ki so bolj zavzeti za trajnostno življenje, pogosto odloča za ti dejanji v primerjavi s 76 % tistih, ki so manj zavzeti. Za zavzete mlade Evropejce je tudi precej verjetneje, da so volili politike, ki dajejo prednost obravnavanju teh vprašanj (40 % bolj zavzetih v primerjavi s 23 % manj zavzetih), podpisali peticijo (47 % v primerjavi s 27 %), spodbujali druge, naj ukrepajo (41 % v primerjavi s 23 %), objavljali objave ali jih delili z drugimi na družbenih omrežjih (33 % v primerjavi z 22 %), bojkotirali nekatere izdelke (33 % v primerjavi z 19 %) in podarili sredstva (25 % v primerjavi s 17 %).
- Petinšestdeset odstotkov mladih Evropejcev, ki so bolj zavzeti, meni, da taka dejanja, kakršna so navedena zgoraj, imajo neki učinek, med manj zavzetimi pa je takih 48 %. **To bi lahko pomenilo, da je še več možnosti za to, da bi bolj zavzete mlade Evropejce lahko prepričali, da bi se odzvali na pozive k ukrepanju, glede na to, da so bolj pripravljeni verjeti, da posamezna dejanja lahko povzročijo spremembe.**

Skoraj vsi mladi Evropejci uporabljajo internet, vendar televizija ostaja vplivno sredstvo sporočanja.

- **Glavni vir, iz katerega mladi Evropejci prejemaajo večino informacij o vprašanjih, ki jih zanimajo – podnebnih spremembah, migracijah in podnebnih migracijah – , je televizija (48 % jih dobi informacije o podnebnih spremembah, 51 % jih dobi informacije o migracijah in 29 % jih dobi informacije o podnebnih migracijah na televiziji). Vendar so družbena omrežja in informativna spletna mesta zelo pomembna, in če jih vzamemo kot celoto, lahko ugotovimo, da mladi Evropejci večino informacij o omenjenih vprašanjih pridobijo iz spletnih virov.** Tudi tiskani mediji so pomembni pri obveščanju mladih Evropejcev o omenjenih treh vprašanjih, kar je prav gotovo v protislovju s tem, da jih v splošnem razmeroma malo uporablja te medije.

Zelo veliko jih za pridobivanje informacij o vprašanjih, ki jih zanimajo, uporablja družbena omrežja.

- **Skoraj polovica mladih Evropejcev (47 %) bere vsebine, ki jih ustvarjajo drugi o migracijah na družbenih omrežjih, podoben odstotni delež (41 %) jih bere vsebine, ki jih ustvarjajo drugi o podnebnih spremembah.** Tretjina mladih Evropejcev (33 %) bere vsebine o podnebnih migracijah. Približno petina do tretjina jih znova objavlja ali deli vsebine, ki jih ustvarjajo tretje osebe o podnebnih spremembah, migracijah in podnebnih migracijah (24 %, 29 % in 17 %).

SKLEPI

Dojemanje – kaj mladi menijo o podnebnih spremembah in trajnostnem razvoju?

Kaj mladi Evropejci menijo o podnebnih migracijah? Na podlagi ugotovitev predhodne raziskave smo pričakovali slabo poznavanje tega zapletenega vprašanja, zato je raziskava najprej vprašala mlade Evropejce, kaj v splošnem menijo o podnebnih spremembah in kaj menijo o migracijah. Ugotovitve kažejo, da so podnebne spremembe najpomembnejše prednostno vprašanje za številne mlade Evropejce (46 %), ki imajo podnebne spremembe in degradacijo okolja za najpomembnejši vprašani, s katerima se spoprijema svet, in to celo sredi pandemije COVID-19. Med ukrepi, sprejetimi na podlagi ciljev trajnostnega razvoja Organizacije združenih narodov, ukrep »sprejeti ukrepe za boj proti podnebnim spremembam« velja za najpomembnejšega (66 % ga uvršča na prvo ali drugo mesto).

Na podlagi tega lahko ugotovimo, da se očitno večina mladih Evropejcev zaveda, da so podnebne spremembe pojav, ki vpliva na vse države sveta, in da to ne velja samo za prihodnost, ampak že zdaj.⁴ Večina (65 %) jih tudi meni, da bodo podnebne spremembe vplivale nanje osebno. Redki zanikajo, da obstajajo podnebne spremembe (8 %), tudi v primerjavi s prejšnjimi raziskavami (glejte razdelek o ozadju in kontekstu), velika večina mladih Evropejcev pa meni, da podnebne spremembe povzročajo človekovo delovanje (83 %). Visoka ozaveščenost o podnebnih spremembah se odraža tudi v precejšnji zaskrbljenosti. Skoraj polovica (46 %) mladih Evropejcev je izjemno ali zelo zaskrbljenih zaradi podnebnih sprememb; v nekaterih južnoevropskih državah – med drugim v Španiji, na Portugalskem in v Italiji – ter v Romuniji je odstotni delež takih (precej) višji od 50 %.

Visoka ozaveščenost mladih Evropejcev o podnebnih spremembah in zaskrbljenost zaradi njih se odražata tudi v tem, da mladi Evropejci od vlad odločno zahtevajo, naj ukrepajo. Več kakor dve tretjini oziroma skoraj tri četrtine (70 %–75 %) mladih Evropejcev je prepričanih, da je to, če vladni načrti ne vključujejo ukrepov proti onesnaženosti in podnebnim spremembam, »slabo za gospodarstvo« ali »znak, da se vlada loteva napačnih prednostnih nalog«. Visok odstotni delež mladih Evropejcev meni, da podjetja in industrija (52 %) ter nacionalne vlade (49 %) nosijo največjo odgovornost za ukrepanje proti podnebnim spremembam. Mladi Evropejci se čutijo tudi osebno odgovorne, saj jih 34 % meni, da so prav oni najbolj odgovorni za ukrepanje proti podnebnim spremembam.

4 Skoraj devet od desetih mladih Evropejcev (86 %) meni, da je ta izjava resnična: »Podnebne spremembe so zadnja desetletja vplivale na vse oceane in celine.« Nekaj več kakor polovica (55 %) jih meni, da je ta izjava neresnična: »Minilo bo več desetletij, preden bodo posledice podnebnih sprememb občutili v [DRŽAVA].«

Precejšnji odstotni delež mladih Evropejcev (43 %) meni, da bi gospodarsko razvite bogate države morale ekonomsko in politično storiti največ za zmanjšanje posledic podnebnih sprememb. Toda enak odstotni delež (43 %) jih meni, da bi morale odgovornost nositi tako bogate kot revne države. Ali to pomeni, da so številni mladi Evropejci zadovoljni, da prenašajo odgovornost za ukrepanje proti podnebnim spremembam na revne države, ali menijo, da bodo revne države dejansko prisiljene prevzeti težko breme? V obeh primerih se zdi, da mladi Evropejci podpirajo pravičnejši, bolj trajnostni gospodarski model. Samo 41 % se jih strinja s tem, da gospodarska rast koristi vsem, tudi ljudem v revnih državah. In tri četrtine (77 %) jih meni, da potrošniške navade naše družbe niso trajnostne, če želimo ohraniti okolje.

Dojemanje – kaj si mladi v splošnem mislijo o migracijah ter ali se jim podnebne spremembe in migracije zdijo povezane?

Zdi se, da migracije v primerjavi s podnebnimi spremembami vzbujajo manj pozornosti mladih Evropejcev, saj jih samo 13 % meni, da spadajo migracije med najresnejše težave, s katerimi se spoprijema svet (pri podnebnih spremembah ta odstotni delež znaša 46 %). Toda čeprav mladi Evropejci v raziskavi niso tako nenaklonjeni migracijam, kakor so ugotovljale nekatere druge, pred kratkim izvedene raziskave, se zdi, da so mnenja o tem vprašanju precej različna. Manj kakor polovica (45 %) mladih Evropejcev, na primer, meni, da migranti, ki prihajajo v njihovo državo, koristijo družbi. In samo nekaj manj je tistih, ki se strinjajo, kakor tistih, ki se ne strinjajo (38 % v primerjavi z 42 %) z izjavo, da bi »meje njihove države morale biti popolnoma zaprte za migrante«. Poleg tega se zdi, da mladi Evropejci nekoliko dvomijo o razlogih migrantov za migracije, saj približno polovica (51 %) mladih Evropejcev meni, da se migranti, ki prihajajo v njihovo državo, samo pretvarjajo, da so begunci, dejansko pa prihajajo zaradi gospodarskih razlogov (čeprav nekoliko protislovno mladi Evropejci menijo, da sta vojna in vojaško nasilje najpomembnejša spodbujevalna dejavnika za migracije v Evropo). Nekatero populacijske podskupine, zlasti ženske in visoko izobraženi, so sicer nekoliko bolj naklonjene priseljevanju, vendar so splošne sociodemografske razlike majhne.

Po drugi strani so mladi Evropejci naklonjeni tako imenovanim klasičnim beguncem, kakor jih opredeljuje Ženevska konvencija. Omeniti je treba, da jih 71 % meni, da bi ljudem morali omogočiti migrirati v njihovo državo, da bi pobegnili vojni in vojaškemu nasilju, ki veljata za najpomembnejša spodbujevalna dejavnika za migracije v Evropo, kakor je omenjeno zgoraj. Odstotni delež mladih Evropejcev, ki bi se strinjali s prihodom podnebnih migrantov, je manjši, vendar je takih še vedno večina: 55 % jih meni, da bi ljudem morali omogočiti migrirati v njihovo državo, da bi pobegnili pred skrajnimi vremenskimi in okoljskimi spre-

membami. Poleg tega polovica mladih Evropejcev (50 %) meni, da bi morali podnebni migranti uživati enako pravno zaščito kakor ljudje, ki bežijo pred vojno ali preganjanjem, približno eden od petih (21 %) pa se s tem ne strinja.

Zadnji omenjeni odstotni deleži se nam lahko zdijo presenetljivo visoki, če upoštevamo kompleksnost podnebnih migracij (to pomeni, da spodbujevalni dejavniki za podnebne migracije niso vedno popolnoma jasni, kakor smo omenili v uvodu) in nizko ozaveščenost mladih Evropejcev o tem vprašanju. To področje se očitno še lahko izboljša. Če povprečnemu mlademu Evropejcu ne pojasnimo tega vprašanja, se mu podnebne spremembe zdijo razmeroma nepomemben spodbujevalni dejavnik ali razlog za migracije ljudi v Evropo ali njegovo državo. Med ukrepi, sprejetimi na podlagi ciljev trajnostnega razvoja Organizacije združenih narodov, se jim ukrep »omogočiti urejene, varne in zakonite migracije ljudi, tudi migracije, ki jih povzročajo podnebne spremembe,« zdi najmanj pomemben, saj ga je samo 30 % mladih Evropejcev uvrstilo na prvo ali drugo mesto po pomembnosti. In samo približno tretjina (32 %) mladih Evropejcev je slišala zelo veliko ali razmeroma veliko o izrazu »podnebni migranti«, čeprav so razlike med državami precejšnje – v Franciji jih je 49 % slišalo zelo veliko ali razmeroma veliko o tem izrazu, kar je več kakor dvakrat več od odstotnega deleža v Latviji in Litvi (v obeh državah ta izraz pozna 16 % mladih).

Zgornji podatki kažejo, da mladi Evropejci ne razmišljajo veliko o podnebnih migracijah. Toda ti podatki ne pomenijo nujno, da mladi Evropejci podcenjujejo posledice podnebnih migracij. Potem ko bolje spoznajo to področje, približno polovica mladih Evropejcev (52 %) meni, da bodo podnebne spremembe v prihodnje povzročile več migracij v njihovo državo. Štirje od desetih (43 %) se strinjajo z izjavo, da bodo podnebne spremembe morda prisilile tudi ljudi v njihovi državi, da se bodo preselili v drugo regijo ali državo. Odstotni delež je opazno višji v južnoevropskih državah, na primer na Portugalskem (61 %), v Španiji (59 %) in Italiji (55 %) – v državah, v katerih so zelo zaskrbljeni tudi zaradi podnebnih sprememb (glejte zgoraj).

Ukrepanje in dejanja – kako pripravljani so mladi ukrepati pri reševanju vprašanj, povezanih s podnebnimi spremembami, trajnostnim razvojem in migracijami?

Ali so mladi Evropejci zaradi v splošnem razmeroma dobrega poznavanja podnebnih sprememb in njihovih posledic pripravljani tudi nekaj narediti? Pri življenjskem slogu in izbiri prehrane, ki lahko pomagata zmanjšati posledice podnebnih sprememb, je stanje zelo različno, vendar v splošnem ni tako, da bi jemalo pogum. Različna dejanja so splošno uveljavljena. Med njimi so, na primer, razvrščanje odpadkov ali varčevanje z energijo v svojem domu; približno osem od desetih mladih Evropejcev to redno počne. Nekatera dejanja so manj pogosta,

vendar se precejšnja manjšina zanje vendarle odloča. Na primer 31 % mladih Evropejcev se pogosto izogiba nakupovanju novih stvari tako, da namesto tega kupujejo rabljeno blago. Pri prehranjevalnih navadah, ki lahko ublažijo posledice podnebnih sprememb, lahko ugotovimo, da je 13 % mladih Evropejcev vegetarijancev, pesketarijancev ali veganov. Populacijska podskupina, o kateri se zdi, da je v splošnem nekoliko bolj pripravljena ukrepati, so mlade ženske, vendar so sociodemografske razlike pri življenjskem slogu in izbiri prehrane majhne.

Enako raznovrstno stanje opazimo, če pogledamo pripravljenost mladih Evropejcev ukrepati bolj na splošno. Po eni strani so se mladi Evropejci brez dvoma pripravljene odločati za dejanja, ki lahko pomembno pomagajo izboljšati stanje. Na primer četrtnina (25 %) jih je volila politike, ki dajejo prednost ukrepanju v zvezi s podnebnimi spremembami, migracijami in podnebnimi migracijami, še dodatnih 50 % pa jih trdi, da bi lahko to storili v prihodnje. Po drugi strani pa je videti manj pripravljenosti za dejanja, ki zahtevajo več truda. Na primer le redki mladi Evropejci (10 %) so se javili za prostovoljce ali delali v politični stranki ali akcijski skupini, čeprav jih 44 % pravi, da bi to lahko naredili.

Zanimiv je podatek, da se zdi, da je najmlajša starostna skupina (15–19 let) v raziskavi najbolj pripravljena ukrepati, če gre za udeležbo na mirnih demonstracijah ali nenasilnih protestih. To je morda povezano z nedavnimi »šolskimi stankami za podnebje«. Pojav je bil tako kot večina demonstracij značilen zlasti za mestno okolje, zato je lažje razumeti, zakaj se zdi, da so mladi Evropejci v večjih mestih nekoliko bolj pripravljene nekaj narediti.

Pomembno je tudi vedeti, ali mladi Evropejci menijo, da ta dejanja dejansko nekaj dosežejo. Na vprašanje lahko odgovorimo pritrdilno, čeprav je opaziti precejšnjo stopnjo dvoma: 48 % mladih Evropejcev meni, da taka dejanja imajo neki učinek, 36 % jih je manj prepričanih in menijo, da ta dejanja morda imajo neki učinek, 16 % pa jih ne misli, da imajo ta dejanja neki učinek. Navedena mnenja niso zelo tesno povezana s sociodemografskimi lastnostmi, vendar mladi moški, nizko izobraženi in tisti, ki niso volili na nedavnih volitvah, v splošnem izražajo več dvoma. Razlike med državami so jasnejše, saj odstotni delež tistih, ki menijo, da ta dejanja imajo neki učinek, sega od 63 % na Portugalskem do samo 27 % na Cipru.

Neskladje med dojetjem in dejanji

Približno enega od petih mladih Evropejcev (19 %) imamo lahko za bolj zavzete za trajnostno življenje, o čemer lahko sklepamo na podlagi tega, da se ti mladi Evropejci ne strinjajo z več izjavami, ki trdijo nasprotno, na primer: »Načelno bi rad živel/-a bolj trajnostno življenje, vendar to kratko malo ni praktično.« Preostale lahko označimo za srednje (66 %) ali manj zavzete (19 %). **Ugotovitve**

raziskave kažejo na tesno povezavo med stopnjo zavzetosti za trajnostno življenje ter ozaveščenostjo o podnebnih spremembah in podnebnih migracijah ter tudi pripravljenostjo ukrepati v zvezi s temi vprašanji. To kaže, da so ta mnenja in vedenja povezana ter se utrjujejo med seboj. Na primer tisti mladi Evropejci, ki so bolj zavzeti za to, da bi živeli trajnostno, pogosteje menijo, da so podnebne spremembe med najresnejšimi težavami, s katerimi se spoprijema svet kot celota (60 % takih med bolj zavzetimi v primerjavi s 34 % med manj zavzetimi). **Za zavzete mlade Evropejce je tudi precej verjetneje, da so volili politike, ki dajejo prednost obravnavanju vprašanj, povezanih s podnebnimi spremembami, migracijami ali podnebnimi migracijami (40 % v primerjavi s 23 %).**

Mladi Evropejci, ki so bolj zavzeti za trajnostno življenje, so razmeroma pogosto ženske, visoko izobraženi, prebivalci velikih mest in tisti, ki so volili na nedavnih volitvah. Poleg tega so to razmeroma pogosto južni Evropejci, kar je morda povezano s tem, da so v tej regiji zelo zaskrbljeni zaradi podnebnih sprememb in njihovih posledic (glejte zgoraj).

Mediji – moč medijev pri obveščanju o teh vprašanjih

Pri tem, kako mladi Evropejci uporabljajo medije, v splošnem ni nobenih presežnih. Velika večina jih skoraj vsak dan ali vsak dan uporablja internet (90 %) in družbena omrežja (80 %). Glede na starostno skupino je morda nekoliko nepričakovano, da jih še vedno 66 % vsak dan ali skoraj vsak dan gleda televizijo, vendar je treba dodati, da to vključuje gledanje televizije na internetu. Poslušanje radia ali branje tiskanih medijev (tudi v elektronskih različicah) je manj pogosto, zlasti v najmlajši starostni skupini (15–19 let), čeprav večina mladih Evropejcev to še vedno počne vsak teden ali pogosteje.

Zanimivo je, da spletni viri in viri družbenih medijev, iz katerih mladi Evropejci pridobijo večino svojih informacij (kakor je navedeno zgoraj), niso hkrati tudi viri, iz katerih pridobijo večino informacij o podnebnih spremembah, migracijah in podnebnih migracijah – to je televizija, čeprav ji takoj sledijo družbeni mediji in informativna spletna mesta. Tudi tiskani mediji so še vedno pomembni pri obveščanju mladih Evropejcev o omenjenih treh vprašanjih, zlasti če upoštevamo, da mladi Evropejci v splošnem razmeroma redko uporabljajo te medije.

Precej nizka ozaveščenost mladih Evropejcev o podnebnih migracijah (kakor je navedeno zgoraj) se odraža tudi v tem, da samo 23 % mladih Evropejcev meni, da so dobro obveščeni o tem vprašanju. Pri migracijah je stanje nekoliko boljše, vendar ne bistveno – 36 % jih meni, da so dobro obveščeni o tem vprašanju. Vendar je hvalevredno, da jih 49 % meni, da so dobro obveščeni o podnebnih spremembah, to pa je seveda tesno povezano z visoko ozaveščenostjo o tem vprašanju, kar lahko opazimo na vseh področjih raziskave.

Med populacijskimi podskupinami, ki se jim primerjalno pogosto zdi, da so neobveščene o podnebnih spremembah in migracijah, so mlade ženske, nizko izobraženi, prebivalci podeželskih območij in tisti, ki niso volili na nedavnih volitvah (če ne upoštevamo tistih, ki niso dovolj stari, da bi imeli volilno pravico). Pri podnebnih migracijah so te razlike manj očitne, verjetno zato, ker je ozaveščenost o tem vprašanju nizka v vseh skupinah. Razlike med državami so velike, odstotni delež tistih, ki menijo, da so dobro obveščeni o podnebnih migracijah, sega od 31 % na Irskem do 12 % na Cipru.

Na koncu lahko omenimo, da so mladi zelo pripravljene uporabljati družbene medije pri vprašanjih, povezanih s podnebnimi spremembami, migracijami in podnebnimi migracijami. Približno petina do tretjina jih znova objavlja ali deli vsebine, ki jih ustvarjajo tretje osebe o podnebnih spremembah, migracijah in podnebnih migracijah (24 %, 29 % in 17 %). To pomeni, da je zelo veliko mladih Evropejcev pripravljenih pomagati širiti informacije, pomembne za kampanjo #ClimateOfChange.

Raziskava, ki jo je izvedla agencija Ipsos, je bila naročena v okviru projekta #ClimateOfChange, ki ga vodi organizacija WeWorld.

<https://climateofchange.info/>

Publikacijo je finančno podprla Evropska unija. Za vsebino publikacije je odgovorna izključno agencija Ipsos in ni nujno, da vsebina odraža mnenja Evropske unije.

Ipsos Belgija
Evropske javne zadeve
Diestsevest 25, 5. nadstropje
3000 Leuven,
Belgija
www.ipsos.com
Avtorja: Allison Dunne, Daan Bijwaard

VODILNI PARTNER PROJEKTA

PARTNERJI PROJEKTA

PRIDRUŽENI PARTNERJI PROJEKTA

A. C. A. B. A. S. / ITALIJA
ASVIS / ITALIAN ALLIANCE FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT / ITALIJA
NOI DEL TOSI ASSOCIATION / ITALIJA
BOJA / NATIONAL YOUTH NETWORK / AVSTRIJA
CHEIKH ANTA DIOP UNIVERSITY IN DAKAR / SENEGAL
MUNICIPALITY OF MILAN / ITALIJA
FAIRTRADE POLSKA / POLJSKA
MEKELLE UNIVERSITY / ETIOPIJA
OJV / AUSTRIAN NATIONAL YOUTH COUNCIL / AVSTRIJA
POLISH COUNCIL OF YOUTH ORGANISATIONS / POLJSKA